

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/357/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

121/2016. (VII. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ jogi képviselője, Dr. R. M. ügyvéd (G. és R. Ügyvédi Iroda) útján 2015. július 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. július 7-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos jogi képviselője postai úton előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy a panaszos külön él a gyermeke anyjától, aki a gyerek fél éves kora óta akadályozza a kapcsolattartást, nem engedi a gyermeket elvinni, noha közös a felügyeleti joguk, azaz azonos jogokkal rendelkeznek. 2015. július 8-án a panaszos megjelent a gyermeke anyja lakásánál, amikor a gyerekekkel kijött az anyja, a gyerek láthatóan nagyon örült a panaszosnak. A panaszos nyaralni kívánta vinni a gyermeket, ezért beültette a kocsiba, ekkor azonban az anyja megpróbálta megakadályozni a távozásukat, a panaszosnak támadt, összekarmolta és próbálta a gyerekeket a gépkocsiból kivenni.

A panaszos kiabált, hogy hívják a rendőrséget, majd a gyereket az ölében tartva próbált védekezni, és az anyát távol tartani. Amire a rendőrök kiérkeztek, már a hátsó ülésen volt. Az egyik rendőr, T. G. odament hozzá, és közölte, hogy szálljon ki, amire a panaszos közölte, hogy nem szállhat ki, mert akkor a nő elveszi a gyereket. Erre a rendőr azt mondta, hogy szálljon ki, ha nem akarja, hogy ő húzza ki. A panaszos ekkor kérte, hogy hadd beszéljen az ügyvédjével, amire azt a választ kapta, hogy nem kell ide ügyvéd. Ekkor

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

benyúlt az egyik rendőr, megragadta a panaszos karját és kihúzták a kocsiból, hátracsavarták a karját, majd ráfektették a kocsi sára. Egy idő után elengedték, de ekkor a gyermekét átadták az anyjának. A jogi képviselő szerint a rendőrség ezzel lehetővé tette, hogy az anya ismét elzárja a gyermektől, ráadásul a gyermekelhelyezési pert is befolyásolták, mivel a bíróság általában annál helyezi el a gyereket, akinél a per megindulásakor van. A rendőrök indokolatlanul beleavatkoztak a panaszos családi életébe. Ezek után a panaszost bevitték a rendőrségre, noha nem ő támadta meg az anyát, hanem őt támadták meg. Ezek után őt gyanúsították meg garázdasággal, noha ő nem garázdálkodott, szemben az anyával. Úgy véli, vagy az anyát kellett volna meggyanúsítani, vagy mindkettőjüket, bár véleménye szerint egy családi vita nem garázdaság.

A panaszosról a rendőrségen fényképeket készítettek, ezeken jól látszanak a karmolás nyomok, de nem vetettek fel látteleletet, és a rendőrök nem hívták fel a figyelmét arra, hogy menjen orvoshoz, ezt csak az ügyvédje mondta másnap.

A büntetőeljárás a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságon indult.

A jogi képviselő csatolta az ügyvédi meghatalmazását a beadványhoz.

2) A panaszos jogi képviselője 2015. augusztus 24-én újabb beadványt terjesztett elő, amelyben közölte, hogy a Ptk. 4:164. § alapján a szülői felügyeleti jog mindig közös, amíg azt a bíróság vagy a gyámhatóság meg nem vonja. Az ügyben nem létezik ez utóbbi körülményt igazoló dokumentum.

A jogi képviselő csatolta továbbá az orvosi látteleletet, a gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvet és a lefoglalás elrendeléséről szóló határozatot. A panaszos ezzel kapcsolatban sérelmezte, hogy elegendő lett volna a felvétel lefoglalása.

a) A 2015. július 9-én kelt orvosi láttelelet részletesen tartalmazza a panaszos sérüléseit, és annak gyógytartamát 8 napon belüliként véleményezi. A láttelelet rögzíti, hogy a panaszos jobb szeme régen sérült, nem lát vele.

A homlokon a jobb szemöldökív felett kb. fél cm-es haránt irányú felületes hámsérülés. A homlok bal oldalán, a hajas fejbőr határánál kb. 1-1,5 cm-es felületes éles szélű sebzés. A alsó ajak alatt középtájon kb. 1 milliméter hosszú horzsolás.

b) A panaszos gyanúsított kihallgatása a jegyzőkönyv tanúsága szerint 2015. július 8-án 18 óra 5 perctől 18 óra 51 percig tartott. A jegyzőkönyv részletes ismertetésétől a Testület eltekint, csupán annyit rögzít, hogy a panaszos az anyakönyvi másolatot akarta bemutatni a rendőrnek, azt kereste, illetve a telefonját, mert az ügyvédjével akart konzultálni, amikor az egyik rendőr benyúlt a kocsi sára és kihúzta a panaszost.

c) A lefoglalási határozat szerint a panaszos azzal gyanúsítható, hogy a volt élettársát ököllel többször megütötte és többször megrúgta, a jelenetet a panaszos a kamerájával részben rögzítette, ezért a rendőrség a kamera lefoglalásáról döntött.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az elfogás végrehajtásáról szóló, T. G. r. törm. és P. E. r. ftzls. által írt jelentés szerint a panaszost 2015. július 8-án az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § alapján átvizsgálták a ruházatát, majd az Rtv. 33. § a) bekezdés alapján elfogták.

A panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert alkalmaztak az előzetes figyelmeztetés után. A panaszos az édesanyja kiértesítését kérte.

Az intézkedés rövid leírásaként a jelentés azt tartalmazza, hogy 12 óra 18 perckor a Buda-központ körözünyben tájékoztatta a Buda-tagállomásokat, hogy a [...] kerületben egy gépjárműben hangosan veszekednek. A rendőrök 12 óra 20 perckor érkeztek a helyszínre, ahol megkezdték az intézkedést. Ezzel egy időben érkezett meg Ó. M. r. törm. és R. Zs. r. őrm, valamint G. T. r. ftörm. és D. D. r. őrm is.

A kiérkezéskor a jelentést készítő rendőr azt tapasztalta, hogy egy nő a kocsiban ül és kiabál a hátsó ülésen ülő férfinak (a panaszos) és a kislánynak, hogy „add vissza, hagyd békén!”. A hölgyet és a hátsó ülésen ülő férfit kiszállásra szólította fel, aminek a nő eleget tett, de a panaszos nem. Ekkor a gépkocsi bal hátsó ajtaját kinyitotta a rendőr, ahol azt látta, hogy a panaszos a karjával átölel egy 5 év körüli zokogó kislányt és nem engedi el. Ekkor újra felszólította a panaszost, hogy engedje el a gyermeket, és szálljon ki a gépkocsiból, aminek nem tett eleget, hanem azt mondta, hogy „végre, hogy megtaláltam a gyermekemet, soha többé nem engedem el!”.

Ezt követően 12 óra 23 perckor T. G. r. törm. és G. T. r. ftörm. figyelmeztette a panaszost, hogy amennyiben önszántából nem száll ki a járműből, akkor testi kényszert alkalmaznak vele szemben. A panaszos ekkor sem tett eleget a felszólításnak, ezért T. G. r. törm. és G. T. r. ftörm. a férfi jobb és bal karját megfogva kiszállásra kényszerítette a férfit. Ezt követően a panaszost igazoltatták, aki átadta a személyi igazolványát és a forgalmi engedélyt. Ezt követően a férfit és a nőt külön-külön meghallgatták.

A panaszos elmondta, hogy volt élettársával van egy közös gyermekük, akit T. V. nevel. A gyermeket utoljára 2015. április 18-án látta, ezért kereste T. V-t. A nő nem engedte, hogy a gyermeket elvigye hosszabb időre, illetve a tartózkodási helyükről és az elérhetőségükről sem volt hajlandó tájékoztatni. Elmondta továbbá, hogy a nő édesanyjának telefonszámán keresztül tudta meg a lakóhelyüket, ezt követően figyelni kezdte a házat. A nőt és a gyereket 11 óra 10 perc körül a személtlerakónál vette észre, ekkor szó nélkül felvette a gyereket, és a gépkocsiba ültette, hogy elvigye. A panaszos elmondta, hogy videokamerás felvételt készített.

Mivel a rendőr alkoholszagot érzett a panaszos leheletén, ezért alkoholszondát alkalmazott vele szemben, ami negatív eredményt mutatott. Az intézkedés során a panaszos többször tanúsított együttműködő, majd tartózkodó és hangulatingadozó magatartást, emiatt, illetve azért, mert az élettársa azt mondta, hogy a panaszos kábítószerfüggő, a jármű átvizsgálására intézkedett a rendőr, de abból kábítószeranyag nem került elő.

Ezt követően meghallgatták T. V.-t, aki elmondta, hogy a lányával lement az utcára, amikor megjelent a volt élettársa és minden előzmény nélkül megfogta a gyerek kezét és kirántotta a kezeiből. A nő megpróbálta megakadályozni, hogy a panaszos elvigye a gyereket, ezért kiabálni kezdett, hogy felhívja magára a figyelmet. Ekkor a panaszos megrugdosta, és az 5 éves gyereket a hátsó ülésre betuszkolta, a kislány végig sírt és az édesanyja után kiabált. A panaszos nem engedte el a gyereket akkor sem, amikor járókelők siettek a segítségükre. Végül a rendőri intézkedés hatására engedte el a gyereket.

A nő elmondta, hogy nagyon fél a volt élettársától, többször szóban, emailen, facebookon is megfenyegette. A fenyegetést elmentette, a hatóság rendelkezésére tudja bocsátani. Az ügyben ő már feljelentést tett zaklatás miatt. El is költözött, hogy az élettársa ne tudja megtalálni őt. A gyereket azért nem akarta rábízni, mert tudomása van arról, hogy a férfit skizofréniával kezelik

valamelyik pszichiátrián, illetve a férfi kábítószerfüggő és a szentendrei telkén varázsgombát és marihuánát természet.

Ezt követően meghallgatták J. V.-t, aki a környéken dolgozott, amikor a sikítózást, verekedést hallotta, ezért lement. Egy férfit látott, aki a gépkocsiban ül egy gyerekkel a kezében, a nő kiabált, hogy el akarják rabolni a gyerekét. A férfi megpróbálta elvenni a gyereket, de a panaszos megfogta a csuklóját, ezt követően a jobb első ajtón keresztül a gépjármű indítókulcsát levette a műszerfalról, hogy megakadályozza, hogy a férfi elhajtson. A férfi elmondta, hogy több személy is volt a helyszínen, akik értesítették a rendőrséget.

A helyszínen végzett tanúkutatás nem vezetett eredményre, térfelügyelő, illetve kamerás megfigyelő rendszer a környéken nem üzemel. A rendőr a történeteket jelentette a központnak, majd közölte a panasossal, hogy garázdaság bűncselekménye miatt a helyszínen elfogja és a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányra előállítja, amelyet tudomásul vett. Az előállítás megkezdése előtt ruházatátvizsgálást végeztek, ami során gyanús tárgy, közbiztonságra különösen veszélyes tárgy nem került elő. A panaszos figyelmét felhívta, hogy az intézkedés ellen a Szolgálati Szabályzat szerint panasztételi joga van, melyre közölte, hogy nem ért egyet a rendőri intézkedéssel, és jogszerűtlenül vették el tőle a saját gyerekét.

A jármű és a panaszos adatait ellenőrizték a körözési nyilvántartásban, ami negatív eredményt hozott. T. V.-t és a gyermekét tanúkihallgatás céljából beszállította a másik két rendőr a kapitányságra. J. V. szintén a kapitányságra lett irányítva tanúkihallgatás céljából.

A helyszínt 13 óra 5 perckor hagyták el. A panaszoszt a nála lévő tárgyakkal együtt a szolgálatirányító parancsnoknak átadták, akit aztán az előállító helyiségben helyeztek el. A panasossal szemben büntető feljelentést tettek.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítőeszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) G. T. r. ftórm. 2015. augusztus 30-án a Testület megkeresésére írt jelentése az elfogásról szóló jelentéssel megegyezően adja elő a történeteket a testi kényszer alkalmazásának körülményeire vonatkozóan. A r. ftórm. szerint a gyerek láthatóan zaklatott állapotban volt és a panaszos korlátozta a mozgásában a gépkocsiban. A testi kényszert G. T. r. ftórm. és a társa hajtotta végre, majd ezt követően T. G. r. őrm. hallgatta meg a panaszoszt, majd Ó. M. r. tórm. biztosította T. G. r. őrm.-t, a r. ftórm pedig végrehajtotta a gépkocsi átvizsgálását. Az intézkedés végén a panaszos volt élettársát a r. ftórm. és a társa szállította be a kapitányságra.

3) T. G. r. tórm. 2015. augusztus 27-én kelt, a Testület megkeresésére írt kiegészítő jelentése szerint a rendőrök állampolgári bejelentésre érkeztek a helyszínre. Több személytől – akik közben a helyszínt elhagyták – bejelentés érkezett arról, hogy két személy hangosan veszekszik, és rendőri segítséget kértek. A körözvény tartalma szerint egy nőt akartak elrabolni.

A rendőr a jelenlévő személyeket igazolásra szólította fel, aminek eleget tettek. A kocsiban hátsó ülésén a panaszos ült, aki a síró gyereket szorította magához, és egy nő volt még jelen, aki kiabált, hogy el akarják rabolni a gyerekét.

A helyszínen a panaszoszt három alkalommal szólította fel a rendőr, hogy szálljon ki a kocsiból, hogy meghallgathassák, de mivel nem volt hajlandó kiszállni, ezért testi kényszert alkalmazva szállították ki. Ezt követően közölték vele, hogy ruházatátvizsgálást fognak alkalmazni vele szemben, valamint átnézik a gépkocsiját, amit tudomásul vett. A panaszos ekkor önként kipakolta dolgokat a zsebéből a motorháztetőre, majd azon támaszkodva átnézte a rendőr a ruházatát, illetve a gépkocsit, de

közbiztonságra veszélyes eszköz, illetve más egyéb dolog nem került elő. A panaszos elmondta, hogy a gyermekét már három hónapja nem látta, mivel annak anyja bujkál előle és nem volt tudomása a tartózkodási helyéről, erről csak a T-mobile társaságon keresztül szerzett tudomást. A házhoz 6 óra 45 perc körül érkezett, majd 11 óra 10 perc körül látta meg a volt élettársát és a gyereket, majd fogta a gyereket és a gépkocsihoz vitte, hogy elvigye magával, de ebben a volt élettársa és egy ismeretlen férfi megakadályozta. Az eseményeket videokamerával rögzítette. A gyerekelhelyezéséről határozatot a helyszínen nem tudott átadni.

A helyszínen a gyerek, miután az édesapja elengedte, önként visszazaladt az anyjához, ahol megnyugodott. A panaszos a helyszínen nem jelezte, hogy megsérült, ezért orvosi ellátásáról nem intézkedtek. Rajta külsérelmi nyom nem volt látható. A panaszosnak felhívták a figyelmét arra, hogy az intézkedés során nem telefonálhat, majd az előállítást követően a hatóságon keresztül értesítheti a hozzátartozóját vagy a képviselőjét. A panaszossal közölték, hogy garázdaság bűncselekménye miatt előállítják a BRFK [...] kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszos már ott jelezte, hogy panasszal fog élni.

Az anya a helyszínen elmondta, hogy amikor a szeméttárolóhoz ment a lányával, a panaszos kivette a kezéből a gyereket és magához szorítva a kocsihoz indult vele, majd el akarta hagyni a gépkocsival a helyszínt. A panaszos több alkalommal megrúgta a lábán, amikor a kocsihoz rakta a gyereket. Az anya segítségért kiáltott. Elmondta továbbá, hogy a férfi kábítószer-fogyasztó és függő, ezért nem bízta rá a gyereket. Elmondta, hogy sérülése nem keletkezett, orvosi ellátást nem kért, rajta külsérelmi nyom nem volt látható.

Ezután a tanút is meghallgatták. Az előadása ismertetését a Testület mellőzi, mert annak leírása megegyezik az elfogásról készült jelentésben írtakkal.

Ezt követően a panaszost előállították, az anyát pedig beszállították a gyerekekkel a kapitányságra.

4) Ó. M. r. törm. 2015. augusztus 30-án kelt, a Testület megkeresésére írt jelentésében a 3) pont alatt ismertetett jelentéssel egyező módon adta elő a történeteket, ezért a jelentés részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

5) R. Zs. r. őrm. 2015. augusztus 27-én kelt, a Testület megkeresésére írt jelentésében a 3) pont alatt ismertetett jelentéssel egyező módon adta elő a történeteket, ezért a jelentés részletes ismertetésétől a Testület eltekint. A jelentés szerint valamennyi, a panaszossal beszélő rendőr kulturált hangnemben kommunikált.

A gyerek meghallgatására a szülők meghallgatását követően került sor, amikor az édesanya jelenlétében már megnyugodott. Meghallgatása az édesanya jelenlétében történt. A gyerek elmondta, hogy nagyon megijedt, nem tudta, hogy mi történik vele és mi fog történni. Félt, hogy elviszi az apja az anyjától, nem akart az apjával elmenni sehova. Kérdésükre elmondta, hogy az apja nem bántalmazta. Több kérdést a korára és a zaklatottságára tekintettel nem tettek fel neki. Jelenlétükben még azt mondta az édesanyjának, hogy „anyuci, apa azért nem tudott végül elvinni, mert nagyon ügyesen viselkedtem, ugye?”, „nagyon bátor voltam anyucikám!”.

A gyermek láthatásával kapcsolatban a gyermek édesanyja elmondta, hogy az intézkedés előtti napon járt a bíróságon, hogy a gyermekkel kapcsolatos felügyeleti jogot hivatalosan is intézze. A bíróság döntéséig a gyermek vele lakik (a KEKKH adat szerint is), ő gondozza. Az édesapa részére a gyermek láthatását a zaklatás, pszichiátriai kezelés, kábítószer-függőség miatt nem biztosította. A gyermektartást sem kapja meg mindig, ha megkapja, akkor is az anyósának köszönhetően. A panaszos elmondta, hogy fizeti a gyermektartásdíjat, de a láthatási jogával évek óta nem tudott élni. A rendőrök tájékoztatták a feleket, hogy a bíróság határozatáig a szülők megegyezése és a felelős

döntése szerint történik a gyerek elhelyezése. A láthatási joggal kapcsolatban is a szülőknek kell megegyeznie a határozatig. A rendőrség nem dönthet a bíróság helyett abban, hogy a gyerek elhelyezése melyik szülőnél valósul meg. A tájékoztatással a panaszos nem értett egyet, elmondta, hogy a láthatási jogot az anyának akkor is biztosítania kellett volna.

A rendőr hivatkozik arra, hogy a Ptk. 165. § alapján a szülők megállapodása alapján csak az egyik fél is gyakorolhatja a szülői felügyeletet, és ilyen megállapodásra utal, ha a gyerek hosszabb ideje háborítatlanul egyikük háztartásában nevelkedik. Ez itt véleményük szerint fennállt, mivel a gyerek apja és az anyja is elmondta, hogy a gyerek az anyjával él, a KEKKH nyilvántartásuk szerint is azonos a címük, így a rendőrök nem kívánták kiemelni ebből a környezetből.

A panaszoson semmilyen sérülést sem láttak, ezért nem intézkedtek orvosi ellátása végett.

6) P. E. r. ftzl. 015. augusztus 27-én kelt, a Testület megkeresésére írt jelentése teljességgel azonos az 5) pont alatt ismertetett jelentéssel, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

7) D. D. r. őrm. 015. augusztus 27-én kelt, a Testület megkeresésére írt jelentése szerint a tanúkutatás keretében ő hallgatta meg J. V.-t. A tanú vallomásának ismertetése megfelel a korábbi jelentésben lévőkkel, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

8) A rendőrség megküldte a [...] sorszámú letéti jegyzőkönyvet, aminek kézzel írott szövegrészei olvashatatlanok.

9) Az előállítással kapcsolatos nyilatkozatok szerint a panaszos 14 órakor lett nyilatkoztatva a kiértesítésről, ami 14 óra 30 perckor megtörtént. Továbbá 14 órakor nyilatkoztatták az élelmezésről, majd 17 óra 20 perckor kapott élelmet.

10) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2015. július 8-án 12 óra 20 perctől 19 óra 35 percig tartott.

11) A rendőrség megküldte a rabosítási fényképmellékletet, amely rosszminősége miatt értékelhetetlen.

12) A rendőrség megküldte az anya korábbi – majd később visszavont – bejelentését, ami szerint a panaszossal 2010-ben szakadt meg a kapcsolata. A panaszos néha elment meglátogatta a gyereket, majd 2015 áprilisában szerette volna a gyereket rendszeresen hétvégeként elvinni, erről egy megállapodást akart aláírni, amit az anya megtagadott. A panaszos a következő szombaton ismét megpróbálta a gyereket elvinni, ekkor közölte vele, hogy nem írja alá a papírt, aminek a hatására a panaszos közölte, hogy akkor is jön és elfogja vinni a gyereket a következő szombaton. Az anya ennek hatására elköltözött a lakásból. Azért nem írta alá az iratot, mert a férfi mániás depressziós, vályogházban él, a gyerek pedig nagyon megijedt, hogy nélküle kell elmennie valahova. Az anya nagyon fél, mert a lakást korábban valaki feltörte, és a barátaitól, rokonaitól tudja, hogy rajtuk keresi őt és a gyereket. Egy alakommal rendőrt is kellett hívni, mert a panaszos át akart mászni a kerítésen egy lakáshoz, amelyben az anya tartózkodott.

13) A kapitányságvezető átirata a korábbi iratokhoz képest az alábbi többletinformációt tartalmazza. A panaszosról készült rabosítási fotókon sérülés nem látszik. A panaszos sem a helyszínen, sem a kihallgató nyomozónak nem jelezte, hogy kéri az ügyvédje kiértesítését. A kapitányságvezető álláspontja szerint az intézkedés jogszerű és szakszerű volt.

14) A rendőrség megküldte a panaszos gyanúsítás elleni panaszának elutasításáról szóló ügyészi határozatot, eszerint a gyanúsítás a panaszossal szemben megalapozott, ezt rendőri jelentés és a tanúkihallgatási jegyzőkönyv támasztja alá.

15) A rendőrség megküldte a foglalási jegyzőkönyvet, ami szerint az eljárási cselekmény 19 óra 25 perctől 19 óra 35 percig tartott.

16) A rendőrség megküldte a T. V. tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyvet, ami szerint a kihallgatás 13 óra 59 perctől 15 óráig tartott.

17) A rendőrség megküldte a T. V. folytatólagos kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet is, amely szerint a sérülésről készült látletet (baloldalon zúzódásos sérülés).

18) A Testület ismételt megkeresésére a rendőrség megküldte a nyilvántartásba vételi felvételeket elektronikus úton eredetben, színes felvétel formájában. Ezekon friss sérülés nem látszik. A panaszos egyik szeme láthatóan sérült.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát és a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát és a II. cikkbe foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e a panaszossal szemben intézkedési kötelezettsége, azaz kellő jogszabályi felhatalmazás alapján kezdeményezett-e intézkedést a panaszossal szemben.

A panaszbeadvány szerint a dulakodás közben a panaszos rendőrért kiabált, majd a megjelenő rendőrök vele szemben intézkedtek.

A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a rendőröket egy, a dulakodásban részt nem vevő, harmadik személy hívta ki, mivel kiabálást hallott. Az intézkedés rövid leírásaként az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy 12 óra 18 perckor a Buda-központ körözünyben tájékoztatta a Buda-tagállomásokat, hogy a [...] kerületben egy gépjárműben hangosan veszekednek. A rendőrök 12 óra 20 perckor érkeztek a helyszínre, ahol megkezdték az intézkedést.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 170. §-a szerint a garázdaság szabálysértését valósítja meg, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen. A Btk. 339. §-ának (1) bekezdése pedig szubszidiárius tényállásként határozza meg a garázdaság bűncselekményét: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az követi el a bűncselekmény vétségi alakzatát, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen mindkét bejelentésben előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmények – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően abban foglalt állást, hogy a fenti intézkedési kötelezettségét a rendőrség jelen ügyben megfelelően teljesítette-e.

a) Ennek keretében először a panaszos előállítását vizsgálta a Testület és az alábbi megállapításokra jutott.

i) A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Az elsődleges jelentés szerint kitérkezéskor a jelentést készítő rendőr azt tapasztalta, hogy egy nő a kocsiban ül és kiabál a hátsó ülésen ülő férfinak (a panaszos) és a kislánynak, hogy „add vissza, hagyd békén!”. A nőt és a hátsó ülésen ülő férfit kiszállásra szólította fel, aminek a nő eleget tett, de a panaszos nem. Ekkor a gépkocsi bal hátsó ajtaját kinyitotta a rendőr, ahol azt látta, hogy a panaszos a karjával átölel egy 5 év körüli zokogó kislányt és nem engedi el. Ekkor újra felszólította a panaszost, hogy engedje el a gyermeket, és szálljon ki a gépkocsiból, aminek nem tett eleget. Végül a panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak. Ezután meghallgatták a feleket. A panaszos elmondta, hogy el akarta vinni a gyermekét a helyszínről, de ebben a volt élettársa és egy ismeretlen férfi megakadályozta. Ezután meghallgatták a panaszos volt élettársát, aki elmondta, hogy a férfi megpróbálta elvinni a gyereket, hogy ezt megakadályozza, kiabálni kezdett, ekkor a panaszos megrugdosta, és betuszkolta a kocsiba a gyereket. Ezután meghallgatták tanúként J. V-t is, aki elmondta, hogy sikítózást és veszekedést hallott, ezért lerohant az utcára, ahol látta a panaszosékat. A nő azt kiabálta, hogy el akarják rabolni a lányát, ezért hogy ezt megakadályozza, ki akarta venni a gyereket a férfi kezéből, ami nem sikerült, majd kivette a kocsiból az indítókulcsot, így a férfi nem tudta elhagyni a helyszínt.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszínről távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH2013. B.13.). A Kúrai magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az *elkövetőt elfogó, visszatartó* személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az *elfogás, visszatartás fizikai ráhatást* jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria fenti magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a *folyamatosság, a megszakítás nélküliség* mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető *fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására*. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás, illetve az elfogás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezekkel kapcsolatos rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt elv minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. a 33. § (1) bekezdése szerinti – azaz mérlegelés nélkül kötelező – szabadságelvonás feltételeként megfogalmaz.

A Testület az eset ennek megfelelő értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos vonatkozásában a tettenérés megvalósult. A panaszos cselekményét több tanú is figyelemmel kísérte. Egyikük tette a bejelentést, noha a rendőrség kiérkezését csak egy várta meg. Ez a tanú hallotta és látta is a panaszost és az élettársát kiabálni, veszekedni, majd a panaszost, mint az általa feltételezett elkövetőt az indítókulcs elvételével visszatartotta a helyszínen elhagyásában. A Testület álláspontja szerint a jelen esetben megvalósult az a folyamatos figyelemmel követés, ami a tettenérés megállapításához szükséges, hiszen a tanú egyrészt figyelemmel kísérte a panaszost, másrészt az intézkedésre okot adó cselekményt is látta (még ha csak részben is – mivel az állítólagos rúgást, és karmolást nem látta), és megakadályozta a helyszínen elhagyásában.

Mindezek alapján, figyelemmel arra, hogy a Testület álláspontja szerint megvalósult a tettenérés, a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

ii) Az előállítás időtartama vonatkozásában az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az előállításról kiállított igazolás szerint az előállítás 12 óra 20 perckor kezdődött és 19 óra 35 perckor fejeződött be.

A Testület a 2/s pont alatt kifejezetten kérte a rendőrséget, hogy valamennyi az előállítás alatt fogatosított eljárási cselekményt jelölje meg. A rendőrség az alábbi eseményekről számolt be. A rendőri jelentésekből kitűnik, hogy az intézkedő rendőrök 12 óra 20 perckor kezdték meg az intézkedést és 13 óra 5 perckor hagyták el a helyszínt. A panaszost 14 órakor helyezték el az előállító helyiségben, ekkor nyilatkoztatták. A hozzátartozó kiértesítéséről 14 óra 40 perckor tájékoztatták. T. V. tanúkihallgatása 13 óra 59 perctől 15 óráig tartott. A panaszos 17 óra 20 perckor kapott élelmet. A panaszos gyanúsított kihallgatása 18 óra 5 perctől 18 óra 51 percig tartott. Vélhetően ezt követően került sor a panaszos „rabosítására”, bár ennek időpontjáról a rendőrség nem nyilatkozott. Ezt követően lefoglalták a panaszos kameráját, amely eljárási cselekmény 19 óra 25 perctől 19 óra 35 percig tartott. Ezt követően szabadították a panaszost.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A fentiekből megállapítható, hogy a panaszos előállítása 7 óra 15 percig tartott. Ez idő alatt 15 óra és 18 óra 5 perc között egyáltalán nem végeztek az ügyhöz tartozó eljárási cselekményt a rendőrök.

Minderre tekintettel a Testület álláspontja szerint a szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig tartó, mintegy 7 és negyed órás előállítás súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz való jogát, tekintettel arra, hogy vele szemben közel három órán keresztül semmilyen eljárási cselekményt nem végeztek.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt.

b) A Testület ezt követően vizsgálta, hogy mulasztott-e a rendőrség azzal, hogy a másik részes felet nem állította elő, illetve azzal, hogy a panaszos figyelmét nem hívták fel a látlelet készítésének a fontosságára.

A rendőri jelentések szerint a panaszos elmondta, hogy a gyermekeket 2015 áprilisa óta nem látta, mert az anyja, a volt élettársa (T. V.) nem biztosítja a láthatást. A lakhatásukról és az elérhetőségükről sem volt hajlandó tájékoztatni, az édesanyja telefonszáma révén a mobilszolgáltatótól tudta meg ezt a címet. Aznap odament, és amikor a volt élettárs és a gyerek megjelent, akkor felvette a gyereket és a kocsiba ültette, hogy elvigye. T. V. ezzel szemben azt mondta, hogy a láthatást azért nem biztosítja, mert a férfi kábítószerfüggő és skizofrén, illetve zaklatta őket.

A rendőri jelentések szerint a panaszos sem a helyszínen, sem a kapitányságon nem jelezte, hogy megsérült volna. A jelentések szerint egyébként T. V. se jelezte, hogy megsérült volna, és egyikükön sem volt külsérelmi nyom.

i) A Testület álláspontja szerint a rendelkezésre álló információk alapján az anya vonatkozásában a kapcsolattartás akadályozása miatt nem merült fel bűncselekmény gyanúja, mivel a Btk. csupán a hatóságilag elhelyezett gyermekek vonatkozásában rendeli büntetni a kapcsolattartás akadályozását (Btk. 210.§) Uyan ezen okból (hatósági elhelyezés hiánya) a panaszos vonatkozásában sem merülhetett fel a helyszíni adatok szerint a kiskorú elhelyezésének megváltoztatása bűncselekmény (Btk. 211.§), mivel a felek azt egyezően adták elő, hogy a gyermek nincs elhelyezve. Annak a ténynek, hogy az anya eltitkolta-e a panaszos elől a lakhatását, illetve nem biztosítja a láthatást a gyerekelhelyezés iránti polgári perben lehet relevanciája, ahogyan annak a ténynek is, hogy a panaszos ezért az anyával meg nem beszélt módon akarta elvinni kapcsolattartásra a gyermekeket. (Az a rendőri hivatkozás, hogy a panaszos és a volt élettárs között ez volt a gyerekelhelyezés kialakult, panaszos által elfogadott módja, azért nem helytálló, mivel a panaszos éppen azt sérelmezte, hogy az anya ezt önkényesen alakította így².)

Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a cselekmény jellege, illetve a felek feltalálási helyzete alapján a rendőrök elsődleges helyszíni vizsgálatának arra a tényre is ki kellett volna terjednie, hogy a volt élettárs milyen módon próbálta megakadályozni a gyerek elvitelét, hogy ennek során magatartása megvalósított-e testi sértést vagy tetteges becsületsértést. Ezt azonban a rendőri jelentések szerint az intézkedő rendőrök elmulasztották, így a Testület álláspontja szerint **nem tárták fel megfelelően a helyszínen a tényállást ebben a körben, és emiatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

ii) A panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök nem hívták fel a figyelmét a látlelet készítésére, a Testület elfogadta a rendőrök azon előadását, hogy a panaszos nem jelezett sérülést a helyszínen, illetve szemmel látható külsérelmi nyom sem volt rajta. (Egyébként a volt élettárs vonatkozásában is ez volt a rendőri előadás.) A rabosítás során készült felvételek szintén ezt az előadást támasztják elő, illetve a látlelet is olyan minimális sérüléseket ír (1-1,5 milliméteres karmolás nyomok), amelyek tüzetesebb átvizsgálás hiányában a Testület álláspontja szerint nem észlelhető.

---

² Egyébként a korábbi rendőrségi iratok (volt élettárs nyilatkozata) is azt támasztják alá, hogy amikor a panaszos rendezni akarta volna szerződésben a kapcsolattartás, az anya elköltözött és a címet eltitkolta. Ezt a tényt a helyszínen intézkedő rendőrök azonban nyilván a helyszínen nem ismerhették, bár a nyilvántartásból az ügyeletes tiszt kikereshette volna a részes felek korábbi bejelentéseit, különös figyelemmel arra, hogy a volt élettárs maga hivatkozott arra, hogy zaklatás miatt már tett rendőrségi feljelentést.

A Testület e körben hivatkozik arra, hogy a garázdaság nem eredmény bűncselekmény, megállapíthatóságának nem feltétele, hogy valamely részes félen fizikai sérülés keletkezzen, így amennyiben ezt a részes felek nem jelzik, illetve amennyiben rajtuk látható fizikai sérülés nincs, akkor a rendőrségnek nem kötelezettsége a bizonyíthatóság érdekében orvosi vizsgálat elvégztetése. **Ezért e körben a Testület mulasztást nem tárt fel a rendőrség oldalán, ezért álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

3) A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A panaszos előadása szerint a kérkező rendőr felszólította, hogy szálljon ki a gépkocsiból. Amire a panaszos közölte, hogy nem szállhat ki, mert különben a volt élettársa elveszi tőle a gyereket. Amire a rendőr közölte, hogy szálljon ki, és ne akarja, hogy ő húzza ki, amire a panaszos az ügyvédjével szeretett volna beszélni. Ezt a rendőr megtagadta, majd benyúlt az egyik rendőr és a rendőr karját megragadva kihúzta a kocsiból, a karját hátra csavarták és rányomták a kocsira.

Az előállításról készült jelentés szerint a rendőr először felszólította a panaszost, aki ennek nem engedelmeskedett, majd ezután a testi kényszer kilátásba helyezése mellett ismételt felszólította, aminek továbbra nem tett eleget. Ezután a panaszos jobb és bal karjának megfogásával kiszállásra kényszerítették a panaszost.

A kiegészítő jelentések ehhez képest azt tartalmazzák, hogy három alkalommal szólították fel a panaszost a testi kényszer alkalmazása előtt.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A Testület ezzel összefüggésben hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A panaszos és a rendőri előadás megegyezik abban, hogy a panaszost a rendőrök felszólították arra, hogy szálljon ki a gépjárműből. Ennek a panaszos nem tett eleget, ezért a rendőr ismételt felszólította, aminek a panaszos nem tett eleget, ezért a rendőrök vele szemben testi kényszert alkalmaztak.

Az Rtv. 19. § előírásai szerint a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításainak engedelmessé válni. A fenti egyező előadás szerint a panaszos nem tett eleget a rendőri utasításnak, így vele szemben megnyílt a testi kényszer alkalmazásának a lehetősége.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a vele szemben alkalmazott testi kényszer miatt.

4) A panaszos sérelmezte, hogy értesíteni akarta az ügyvédjét, de a rendőrök nem engedték neki.

A kapitányságvezető átírata szerint a panaszos sem a helyszínen, sem a rendőrségen nem jelezte, hogy szeretne beszélni az ügyvédjével.

A Nyilatkozat elnevezésű dokumentum szerint a panaszos egy személy kiértékelését kérte, amely 14 óra 30 perckor megtörtént.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalos vagy gondnok alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A rendelkezésre álló előadások között ellentét van tekintetben, hogy a panaszos értesíteni akarta-e az ügyvédjét, illetve hogy ezt a rendőr nem engedte. A rendelkezésre álló bizonyítékok nem alkalmasak a fenti ellentmondás feloldására, ezért a Testület ekörben nem tudta az eseményeket rekonstruálni.

Az előadások közötti ellentmondás feloldhatatlansága miatt a Testület nem tudott a panasz ezen részében megnyugtatóan állást foglalni, ezért úgy döntött, hogy azzal összefüggésben a panaszos tisztességes eljárásához való jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőrségnek a bejelentés alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett. Ennek keretében fogantatott előállításra kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, ugyanakkor az előállítás időtartama nem felelt meg az arányosság követelményének, és ez ezen jog sérelmét okozta. A tényállás feltárása

körében a Testület álláspontja szerint mulasztott a rendőrség, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor ezen jog sérelmét az orvosi vizsgálatra vonatkozó tájékoztatás elmaradása miatt nem állapította meg a Testület. A testi kényszer alkalmazása miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, az ügyvéd értesítésre vonatkozó kifogás kapcsán pedig a Testület az előadások közötti ellentmondás feloldhatatlansága miatt úgy döntött, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2016. július 7.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET